

श्रीजयदेवभणितमतिललितम् । सुखयतु रसिकजनं हरिचरितम् ।
माधवे मा कुरु मानिनि मानमये ॥ ९ ॥

स्निग्धे यत्पुरुषासि यत्प्रणमति स्तब्धासि यद्वागिणि
द्वेषस्थासि यदुन्मुखे विमुखतां यातासि तस्मिन्प्रिये ।
४ तद्युक्तं विपरीतकारिणि तव श्रीखण्डचर्चा विषं
शीतांशुस्तपनो हिमं कृतवहः क्रीडामुदो यातनाः ॥ १० ॥

XIV. MĀNAVA DHARMAÇĀSTRA 9.

पुरुषस्य स्त्रियाश्चैव धर्म्ये वर्त्मनि तिष्ठतोः ।
संयोगे विप्रयोगे च धर्मान्वदयामि शाश्वतान् ॥ १ ॥
अस्वतन्त्राः स्त्रियः कार्याः पुरुषैः स्वैर्दिवानिशम् ।
10 विषयेषु च सज्जत्यः संस्थाप्या आत्मनो वशे ॥ २ ॥
पिता रक्षति कैमारे भर्ता रक्षति यौवने ।
रक्षति स्थाविरे पुत्रा न स्त्री स्वातन्त्र्यमर्हति ॥ ३ ॥
काले ऽदाता पिता वाच्यो वाच्यश्चानुपयन्पतिः ।
मृते भर्तारि पुत्रस्तु वाच्यो मातुररक्षिता ॥ ४ ॥
15 सूक्ष्मेभ्यो ऽपि प्रसङ्गेभ्यः स्त्रियो रक्ष्या विशेषतः ।
द्वयोर्हि कुलयोः शोकमावहेयुररक्षिताः ॥ ५ ॥
इमं हि सर्ववर्णानां पश्यतो धर्ममुत्तमम् ।
यतन्ते रक्षितुं भार्या भर्तारो दुर्बला अपि ॥ ६ ॥
स्वां प्रसूतिं चरित्रं च कुलमात्मानमेव च ।
20 स्वं च धर्मं प्रयत्नेन ज्ञायां रक्षन्ति रक्षति ॥ ७ ॥
पतिर्भार्या संप्रविश्य गर्भो भूवेह ज्ञायते ।
ज्ञायायास्तद्धि ज्ञायात्वं यदस्यां ज्ञायते पुनः ॥ ८ ॥
यादृशं भजते हि स्त्री सुतं सूते तथाविधम् ।
तस्मात्प्रजाविशुद्ध्यर्थं स्त्रियं रक्षेत्प्रयत्नतः ॥ ९ ॥
25 न कश्चिद्योषितः शक्तः प्रसूया परिरक्षितुम् ।
एतैरुपाययोगैस्तु शक्यास्ताः परिरक्षितुम् ॥ १० ॥
अर्थस्य संग्रहे चैनां व्यये चैव नियोजयेत् ।
शौचे धर्मे ऽन्नपत्त्यां च पारिणात्यस्य वेक्षणो ॥ ११ ॥